

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/550/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612201526
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5612201526.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci navrhovateľov: 1/ mal. O. A., nar. XX.X.XXXX a 2/ mal. D. A., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom H. U. XXX, zastúpení zákonnou zástupkyňou W. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľa, právne zastúpení spoločnosťou Podtatranská advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Štôla 44, proti odporcom: 1/ Tatry mountain resorts, a.s., so sídlom Liptovský Mikuláš, Demänovská Dolina 72, IČO: 31 560 636, 2/ Molinet, s.r.o., so sídlom Bratislava, Lamačská cesta 3, IČO: 45 708 622 (ako právny nástupca pôvodného odporcu 2/ Eurocreative, s. r. o., so sídlom Bratislava, Lamačská cesta 3, IČO: 34 119 043, vymazaného z obchodného registra dňa 22.12.2015), obaja právne zastúpení JUDr. Barborou Miškovou Kubošiovou, advokátkou so sídlom A., G. XXXX/XX, o ochranu osobnosti, na základe odvolania odporcov proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/42/2012-503 zo dňa 18. septembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e vo výroku o uložení povinnosti odporcom 1/ a 2/ zaplatiť spoločne a nerozdielne navrhovateľovi 1/ sumu 20.000 eur a navrhovateľovi 2/ sumu 20.000 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia a vo výroku o trovách konania.

Vo výroku o zamietnutí návrhu v zostávajúcej časti, odvolaním nenapadnutom, z o s t á v a rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom čiastočne vyhovel návrhu navrhovateľov a uložil odporcom povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi 1/ sumu 20.000 eur a navrhovateľovi 2/ sumu 20.000 eur. V zostávajúcej časti - o zaplatenie sumy 13.000 eur každému z navrhovateľov a o písomné ospravedlnenie - návrh zamietol.

Konštatoval, že vykonaným dokazovaním boli preukázané všetky atribúty zodpovednostného vzťahu odporcov za neoprávnený (protiprávny) zásad do práv maloletých navrhovateľov. Pokiaľ by si totiž odporcovia splnili svoju zákonnú prevenčnú povinnosť (§ 415 OZ) a označili určitým spôsobom terénu nerovnosť alebo by sa vymedzili vo vzťahu k lyžiarskemu terénu Francúzska mulda (zamedzením vstupu alebo označením, že uvedený terén nie je pre lyžiarov, keďže do lyžiarskeho terénu Francúzskej muldy zasahovali), v prípade smrteľného pádu otca maloletých navrhovateľov by nebola daná zodpovednosť odporcov. Otec maloletých navrhovateľov využíval za peňažnú odplatu službu lyžovania v lyžiarskom teréne Francúzska mulda bez toho, aby lyžoval v zakázanom teréne. Nemožno mu vytknúť ani nedostatočné zhodnotenie vlastných schopností, keďže bol dlhoročným zdatným lyžiarom s dobrou znalosťou terénu, v ktorom sa dlhodobo pohyboval. V rozhodný deň lyžoval, tak ako iní lyžiar, v lyžiarskom teréne Francúzska mulda, na ktorý sa dopravoval lanovou dráhou prevádzkovanou odporcom 2/, na základe zakúpeného lyžiarskeho lístka od odporcu 1/, bez zamedzenia vstupu do Francúzskej muldy.

Listinnými dôkazmi bolo preukázané, že príčinou smrti bol úraz - násilná smrť, keď v dôsledku nárazu na terénnu prekážku v závere Francúzskej muldy utrpel smrteľný pád. V rozhodný deň bolo premenlivé počasie, lyžovalo sa v oboch terénoch - Francúzska mulda aj Lomnické sedlo, pričom odporcovia aj v tomto počasí (v premenlivom počasí hmly, zlej viditeľnosti a tzv. difúzneho svetla) ponúkali službu lyžovania, prevádzku lanovej dráhy neuzatvorili. Svedkovia zhodne opísali, že vo vrchnej časti Francúzskej muldy sa obvykle jazdia „oblúčiky“ a potom si to lyžiari „pustia“, keď aj odporca 1/ potvrdil, že v spodnej časti, kde sa Francúzska mulda pripája k lyžiarskej zjazdovej trati, je terén znížený s cieľom dojazdu k lanovej dráhe. V trestnom konaní výsluchom svedka J. M. bolo zistené, že od podriadeného R. Drzewieckiego mal vedomosť, že podľa stôp snehu bolo vidno, ako za O. A. ostávali oblúčiky a posledných cca 30 - 40 m šiel rovno. Svedkami opísaná rozsiahla terénna nerovnosť v tejto spodnej časti Francúzskej muldy vytvárala objektívne nebezpečenstvo, osobitne vo vysokohorskom teréne so špecifickými premenlivými poveternostnými podmienkami, pričom bola ovplyvňovaná odporcami. Napriek vedomosti odporcu 1/ o terénnej nerovnosti v mieste, kde sa aj podľa výpovedí svedkov zbíhali lyžiari z lyžiarskej trate Lomnické sedlo a z Francúzskej muldy, neurobil ani minimálne opatrenia na eliminovanie reálne nebezpečného miesta pre lyžiarov z oboch lyžiarskych svahov. Vedome teda posielal lyžiarov, s ktorými bol v zmluvnom vzťahu, lyžovať do terénu, do ktorého, aj podľa výpovede štatutárneho zástupcu odporcu 1/, bolo dlhoročne zasahované strojovými mechanizmami odoberaním snehu pre potreby lyžiarskej trate Lomnické sedlo. Výsluchom svedkov bolo tiež jednoznačne preukázané, že predmetná terénna nerovnosť dlhoročne slúžila ako tzv. zásobáreň snehu pre potreby lyžiarskej trate Lomnické sedlo.

Tým, že odporca 1/ aspoň minimálne neeliminoval uvedené nebezpečné miesto na svahu Francúzska mulda - jeho označením, prípadne adekvátnym upozornením - závažne porušil svoju zákonnú prevenčnú povinnosť. Pokiaľ sa odporca 1/ rozhodol vykonávať podnikateľskú činnosť vo vysokohorskom prostredí, pre ktoré sú charakteristické špecifické premenlivé poveternostné podmienky, nesie zodpovednosť z toho vyplývajúcu, vzhľadom na nevyhnutné prevenčné povinnosti poskytovateľa lyžiarskej služby, z ktorej mal finančný zisk. Dištancovanie sa odporcu 1/ od akéhokoľvek vzťahu k lyžiarskemu svahu Francúzska mulda bolo účelové, keďže v skutočnosti nevyhlásil predmetný svah z ponuky pre lyžiarov, nezamedzil do neho vstup, čím by, prirodzene, znížil počet lyžiarov, a tým aj svoj zisk; predmetný svah bol preukázateľne súčasťou lyžiarskeho strediska, bol ponúkaný ako lyžiarsky terén (lyžiarska zjazdová trať, prípadne voľný lyžiarsky terén), z využívania ktorého odporca 1/ finančne profitoval. Odporcovia nepreukázali žiadne porušenie povinností lyžiara, ktoré by mohlo v dôsledkoch predstavovať kvalifikované spoluzavinenie otca maloletých navrhovateľov; v tomto smere odporcovia neunesli dôkazné bremeno.

Zhrnúc uvedené, súd I. stupňa uzavrel, že odporcovia porušili svoju zákonnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 OZ, z ktorého protiprávneho konania rezultovala ich zodpovednosť za škodu podľa § 420 OZ. Pokiaľ ide o spoločnú zodpovednosť odporcu 1/ a odporcu 2/, táto vyplýva z ich úzkej spolupráce pri výkone podnikateľskej činnosti založenej na zmluvnom základe, keď odporca 1/ zabezpečoval marketing, ponuku služieb lyžovania, predaj lyžiarskych lístkov a odporca 2/ zabezpečoval prevádzku lanovej dráhy a lyžiarskej zjazdovej trate Lomnické sedlo. Prevenčná povinnosť odporcu 2/ vyplývala z jeho postavenia prevádzkovateľa lyžiarskej zjazdovej trate vo vysokohorskom teréne a s tým súvisiacich nesporne práve jeho zamestnancami vykonávaných úkonov ovplyvňujúcich terén vo Francúzskej mulde, okrem iných, aj terénnej nerovnosti, v súvislosti s existenciou ktorej utrpel O. A. smrteľný úraz. Odporcom 2/ prevádzkovaná lanová dráha tiež dopravovala lyžiarov lyžujúcich vo Francúzskej mulde, z čoho aj odporca 2/ mal finančný prospech. Zároveň, pokiaľ odporca 2/ ovplyvňoval v rámci výkonu svojej podnikateľskej činnosti (primárne prevádzka lyžiarskej zjazdovej trate Lomnické sedlo) aj iný lyžiarsky terén (Francúzska mulda), mal taktiež povinnosť z hľadiska dodržania zákonnej prevenčnej povinnosti adekvátne zabezpečiť a označiť uvedené miesto.

Pokiaľ ide o samotnú náhradu nemajetkovej ujmy, navrhovateľa smrťou svojho otca definitívne stratili možnosť vykonávať svoje práva k nemu, prišli o jeho pomoc, oporu a rodinné zázemie. Strata spôsobená úmrtím nie je nahraditeľná, inštitút peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy je len prostriedkom slúžiacim k zmierneniu dosahu protiprávneho konania, keďže finančný ekvivalent za ľudský život určiť nemožno. Následok protiprávneho konania odporcov v danom prípade nebolo možné odstrániť morálnou satisfakciou. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch okresný súd zohľadnil intenzitu, rozsah a trvanie zásahu do práva na súkromie a rodinného života navrhovateľov, najmä s prihliadnutím na blízky rodinný vzťah navrhovateľov k O. A. - deti a otec. Strata otca s prihliadnutím na vek navrhovateľov (maloletí) v prípade fungujúcej a harmonickej rodiny predstavovala nenapraviteľnú

stratu a deštrukciu rodinného vzťahu. Odporcovia by mali kompenzovať predmetnú absolútnu ujmu adekvátnou výškou finančnej náhrady, ktorá by mala na základe voľnej úvahy súdu vyjadrovať hodnotu práva nemateriálnej povahy týkajúceho sa osobnej integrity človeka. Za predpokladu naplnenia požiadavky proporcionality môže dôjsť ku skutočnému zmierneniu vzniknutej ujmy zo strany škodcu. Porušením pravidla proporcionality naopak môže dôjsť k zásahu do ústavou garantovaných práv, a to práva na súdnu ochranu. Zároveň výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy nemá mať pre škodcu likvidačný charakter. Vychádzajúc z uvedených úvah okresný súd korigoval uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, s prihliadnutím aj na rozhodovaciu činnosť súdov v iných, resp. obdobných prípadoch (ktoré konkrétne aj uviedol), a uložil odporcom spoločne a nerozdielne zaplatiť každému z navrhovateľov po 20.000 eur a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Pokiaľ ide o solidaritu povinnosti odporcov, prvostupňový súd vychádzal analogicky z ust. § 438 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého solidárna povinnosť viacerých subjektov je pravidlom. Prípustnosť analogického uplatnenia ustanovení o náhrade škody na prípad nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela fyzická osoba na svojich osobnostných právach, vyplýva napr. z rozsudku NS ČR sp.zn. 30Cdo/999/2007.

Nakoľko písomné ospravedlnenie týkajúce sa úmrtia blízkej osoby učené voči maloletému navrhovateľovi môže viesť k jeho sekundárnej traumatizácii, je potrebné taký nárok zamietnuť pre rozpor so záujmami dieťaťa. Vzhľadom na preukázaný nepriaznivý vplyv tragickej udalosti na maloletých navrhovateľov, keď bolo aj upustené od ich výsluchu v konaní, pričom osobitný záujem maloletých navrhovateľov na získaní písomného ospravedlnenia od odporcov nebol tvrdený, okresný súd návrh v časti morálnej satisfakcie - písomného ospravedlnenia sa odporcov navrhovateľom zamietol

Rozhodnutie o trovách konania si prvostupňový súd vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku, čo do výroku o uložení solidárnej povinnosti zaplatiť každému z navrhovateľov po 20.000 eur, podali v zákonom stanovenej lehote odvolania obaja odporcovia, ktorí sa domáhali zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie, alternatívne jeho zmeny tak, že krajský súd v danej časti návrh zamietne.

Odporca 1/ namietal predovšetkým svoju pasívnu vecnú legitimitáciu, keďže vykonaným dokazovaním (predovšetkým nájonná zmluva medzi odporcom 2/ a Slovenskou republikou - Štátne lesy TANAP-u) zo dňa 12.12.2008, povolenie a licencia udelená odporcovi 2/ príslušnými orgánmi štátnej správy na úseku správy prevádzky dráh a dopravy na dráhach, kúpna zmluva zo dňa 18.11.2008 medzi odporcom 1/ a odporcom 2/ o prevode vlastníckeho práva k visutej osobnej sedačkovej obežnej dráhe postavenej na pozemku parc. č. 4514/1, kat. územie H. U., s odovzdaním a prevzatím lanovej dráhy dňa 26.11.2008) bolo jednoznačne preukázané, že odporca 1/ nebol v rozhodnom čase - keď došlo k smrteľnému úrazu otca navrhovateľov - ani prevádzkovateľom lanovej dráhy Skalnaté Pleso - Lomnické sedlo, ani dopravy na tejto lanovej dráhe, ani prevádzkovateľom lyžiarskej zjazdovej trate Lomnické sedlo - Skalnaté pleso; rovnako tiež nebol a nemohol byť prevádzkovateľom voľného lyžiarskeho terénu Francúzska mulda. Pri vymedzení prevádzkovateľa lyžiarskej trate je nutné vychádzať z článku 2.6 STN, v ktorom je prevádzkovateľ lyžiarskej trate jednoznačne definovaný ako "právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá vykonáva prevádzkovú činnosť na lyžiarskej trati a má vlastnícky alebo nájonný vzťah k vyznačenej lyžiarskej trati a trase". Z danej definície je zrejmé, že odporca 1/ nespĺňal žiadnu z kumulatívne uvedených podmienok definície prevádzkovateľa lyžiarskej trate. Odporca 1/ teda nemohol žiadnym svojím konaním alebo jeho opomenutím zasiahnuť do akýchkoľvek práv navrhovateľov, keďže mu žiadne povinnosti z akéhokoľvek všeobecne záväzného právneho predpisu z dôvodu absencie akéhokoľvek právneho vzťahu k lyžiarskej trati Lomnické sedlo - Skalnaté Pleso a voľnému lyžiarskemu terénu Francúzska mulda nevyplyvali. Odporca 1/ nikdy nebol a nie je prevádzkovateľom akejkoľvek lyžiarskej trate či trasy nachádzajúcej sa v lokalite Francúzskej muldy, keďže vždy šlo a ide o voľný lyžiarsky terén v zmysle bodu 2.5 STN. Preto je vylúčená aj akákoľvek jeho zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv navrhovateľov. V danej súvislosti odvolateľ poukazoval na to, že otec navrhovateľov sa v čase vzniku smrteľného úrazu nachádzal mimo lyžiarskej trate vo voľnom lyžiarskom teréne, kam vstúpil s plným vedomím (traverzom), na vlastné nebezpečenstvo, pričom na taký lyžiarsky terén sa nevzťahujú povinnosti prevádzkovateľa lyžiarskej trate týkajúce sa označovania lyžiarskych tratí, včítane bezpečnostného označovania. Nevedno, na základe akých skutočností a dôkazov okresný súd dospel k záveru o zodpovednosti odporcu 1/, resp. jeho povinnosti označiť terénnu nerovnosť v lokalite Francúzska mulda, keďže ide o prírodnú nerovnosť, nebolo do nej nikdy žiadnym spôsobom zasahované tak, aby došlo k zmene charakteru tejto nerovnosti (nikdy a ani v rozhodnom čase žiaden

z odporcov nezasahoval do podložia či charakteru tejto terénnej nerovnosti; dokonca v zimnej sezóne 2008/2009 nedochádzalo k činnostiam dotýkajúcim sa snehovej pokrývky v danej lokalite, čo napokon potvrdili svedkovia, a je vylúčené, aby došlo (s výnimkou možnosti prírodnej zmeny terénnej nerovnosti vplyvom erózie a podobne) činnosťou niektorého z odporcov k zásahom či ovplyvňovaniu lyžiarskeho terénu v tejto oblasti. V okolnostiach prípadu je vylúčené, aby okresný súd opieral záver o zodpovednosti odporcov na všeobecných konštatovaniach o údajnom postupe a činnosti odporcov, ktoré ani neboli predmetom konania a dokazovania. Uvedené skutočnosti neboli preukázané, keď všetci svedkovia (MUDr. M. G., F. W., S. T., O. N., O. A., M. M.) potvrdili, že šlo o prirodzenú terénnu nerovnosť, ktorá sa v lokalite nachádza, a ktorá za bežných poveternostných podmienok nepredstavuje pre lyžiarov využívajúcich voľný lyžiarsky terén žiadne nebezpečenstvo. Nebolo preukázané, že by prípadná manipulácia so snehom (ktorá sa ale v danú dobu nerobila a je skôr výnimkou, než pravidlom, čo bolo preukázané) mala akýkoľvek vplyv na terénnu nerovnosť. Okresný súd tým, že sankcionuje odporcov za údajné porušenie prevenčnej povinnosti, keď ani neuviedol, aké náležité označenie vo vysokohorskom teréne a na základe akej právnej normy mali údajne odporcovia zabezpečiť, neprimerane rozširuje aplikáciu generálnej klauzuly tam, kde nie je namieste, keďže použitie ust. § 415 OZ prichádza do úvahy len v prípade neexistencie právnej úpravy vzťahujúcej sa na konanie, ktorého protiprávnosť sa posudzuje. Prítom odporca 1/ (a odporca 2/ ako prevádzkovateľ lyžiarskej trate Lomnické sedlo - Skalnaté Pleso) žiadne svoje povinnosti neporušil. Navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno ohľadom toho, že by práve a výlučne činnosťou niektorého z odporcov došlo k zmene charakteru či ovplyvňovaniu lyžiarskeho terénu, resp. v tejto časti je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný, arbitrárny a predčasný. Príčinou úrazu otca navrhovateľov bolo podľa odvolateľa podcenenie poveternostných podmienok, keď v priebehu dňa došlo k zmene počasia a k výskytu tzv. difúzneho svetla, pričom lyžiarske stopy vedúce k telu otca navrhovateľov naznačovali rýchly štýl jazdy tzv. šusom bez toho, aby prispôbil rýchlosť jazdy zmeneným poveternostným podmienkam. Otec navrhovateľov totiž okolo alebo cez danú terénnu nerovnosť niekoľkokrát lyžoval a prelyžoval, pretože nešlo o jeho prvú jazdu v daný deň vo Francúzskej mulde. Navyše v konaní ani nebolo ustálené a jednoznačne preukázané, že k úrazu otca navrhovateľov došlo v terénnej alebo na terénnej nerovnosti. Okresný súd nesprávne nevzal do úvahy závery orgánov činných v trestnom konaní, že žiaden subjekt neporušil žiadnu právny predpis stanovenu povinnosť vo vzťahu k označovaniu lokality Francúzskej muldy, keďže pre žiaden zo subjektov taká povinnosť zo žiadneho právneho predpisu nevyplývala.

Vo vzťahu k výške náhrady nemajetkovej ujmy odvolateľ poukazoval na nevyhnutnosť prihladania na to, či samotné správanie dotknutej osoby (tu zomrelého) nebolo jednou alebo jedinou príčinou vzniku zásahu do osobnostných práv. Prevenčná povinnosť stíha aj lyžiara, ktorý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škode na zdraví, okrem iného, prispôbiť rýchlosť a spôsob jazdy a výber miesta lyžovania svojim schopnostiam a skúsenostiam, terénnym, snehovým a klimatickým podmienkam, výhľadovým pomerom a celkovej situácii v teréne tak, aby mal možnosť včas a v dostatočnej vzdialenosti reagovať na vzniknuté okolnosti. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že k pravdepodobnému nárazu na terénnu nerovnosť došlo z dôvodu smeru a rýchlosti jazdy zosnulého otca navrhovateľov (tzv. šusom, pre ktorý je charakteristická vysoká rýchlosť) pri výskyte difúzneho svetla neumožňujúceho rozpoznať terénne nerovnosti, teda otec navrhovateľov ako skúsený lyžiar neprispôbil smeru a rýchlosti jazdy poveternostným podmienkam, podmienkam viditeľnosti a terénu.

Aj keby bola preukázaná zodpovednosť odporcu 1/, akože táto nie je daná, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch je absolútne neprimeraná s ohľadom na závažnosť zásahu, okolnosti zásahu, s prihladnutím na prípadné spoluzavinenie otca navrhovateľov, ktorý sa nachádzal mimo lyžiarskej trate vo voľnom lyžiarskom teréne, čoho si musel byť, ako rodený Tatranec, vedomý. K vzniku udalosti tak došlo výlučne z dôvodov na strane otca navrhovateľov. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy platí analogicky, že v rozsahu, v akom sa na vzniku škody podieľalo konanie poškodeného, poprípade náhoda, ktorá sa mu prihodila, je vylúčená zodpovednosť škodcu.

Odvolateľ tiež uviedol, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podstatnou mierou presahuje maximálnu výšku odškodnenia obetí násilných trestných činov, ktorým bola spôsobená ujma na zdraví, ktorá v čase vzniku udalosti, ktorá spôsobila smrť poškodeného, t.j. 16.2.2009, bola maximálne 14.775 eur bez ohľadu na počet pozostalých (§ 5 zákona č. 215/2006 Z.z.). Výška takej náhrady závisí od závažnosti vzniknutej ujmy, ako aj od okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, čím sa však okresný súd dôsledne neriadil. Zároveň na majetkové pomery dotknutej osoby a pôvodcu zásahu nemožno pri kvantifikácii výšky náhrady prihliadať. Odvolateľ tiež vytýkal napadnutému rozsudku, že okresný súd síce konštatoval nevyhnutnosť prihliadať na individuálne okolnosti veci, na druhej strane však výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy odôvodňoval kauzisticky - s prihliadnutím na iné

rozhodnutia súdov, pričom neuviedol, či skutkové okolnosti v týchto iných rozhodnutiach sú totožné alebo minimálne podobné s prejednávanou vecou. V odôvodnení absentujú dôvody priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňujúce osobitné skutkové a právne okolnosti tejto veci, teda nie je možné zistiť, na základe akých konkrétnych kritérií okresný súd uplatnil svoju úvahu podľa § 136 O.s.p., ktorá podlieha a musí podliehať hodnoteniu.

Napokon, prvostupňový súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal ani s argumentáciou odporcov v záverečnom vyjadrení na pojednávaní dňa 18.9.2014, dokonca na ňu ani nepoukázal.

Odporca 2/ v podanom odvolaní osobitne (nad rámec tvrdení identických s odvolaním odporcu 1/) namietal, že nikdy nemal vlastnícky, nájomný, či iný užívateľský vzťah k pozemkom nachádzajúcim sa v lokalite Francúzskej muldy, ktorá je voľným lyžiarskym terénom, a v ktorom otec navrhovateľov utrpel smrteľný úraz. Preto nemožno vyvodiť voči nemu akúkoľvek zodpovednosť za neoprávnený zásah do práv navrhovateľov. Argumentačne zhodne s odporcom 1/ (zastúpeným rovnakým právnym zástupcom) zdôraznil, že nevedno, na základe akých skutočností a dôkazov okresný súd dospel k záveru o zodpovednosti odporcu 2/, resp. jeho povinnosti označiť terénnu nerovnosť v lokalite Francúzska mulda, keďže ide o prírodnú nerovnosť, čo potvrdili svedkovia. Obdobne tiež poukazoval na výlučnú zodpovednosť otca navrhovateľov, ktorý neprispôbil svoju jazdu aktuálnym poveternostným podmienkam a charakteru lyžiarskeho terénu (voľný lyžiarsky terén), do ktorého vstúpil na vlastné nebezpečenstvo; nebolo tiež preukázané, že by k úrazu otca navrhovateľov došlo v lokalite terénnej nerovnosti, a nie inde vo voľnom lyžiarskom teréne. Priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch považoval za neprimeranú a odôvodnenie rozhodnutia súdu v tejto časti za nepreskúmateľné, a to z dôvodov, ktoré uvádzal odporca 1/.

Navrhovatelia v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu 1/ žiadali napadnutý rozsudok potvrdiť. Uviedli, že sa v celom rozsahu stotožňujú s jeho odôvodnením. Okresný súd nestanovil zodpovednosť odporcov z dôvodu ich postavenia prevádzkovateľa lyžiarskej trate v súlade s definíciou podľa bodu 2.6 STN č. 01 8027, ale podľa § 415 OZ, voči čomu odvolateľ - odporca 1/ nijako neargumentoval. Poukázali i na spotrebiteľský charakter vzťahu medzi ich nebohým otcom a odporcom 1/. S poukazom na reklamný článok v denníku Korzár zdôraznili, že odporca 2/ dodnes ponúka lyžovanie v lokalite Francúzska mulda. Pokiaľ odporca 1/ namietal svoju pasívnu legitimitáciu s odôvodnením, že nebol prevádzkovateľom lyžiarskej trate v Lomnickom sedle, bolo preukázané, že odporca 2/ navonok nevystupoval, neprišiel do kontaktu s lyžiarmi, ale činnosť v lyžiarskom stredisku vykonával skryte, pod menom odporcu 1/. Pre súd nie je záväzná technická definícia prevádzkovateľa lyžiarskej trate uvedená v STN č. 01 8027. Podstatné je, že odporca 1/ mal právny vzťah k O. A., ktorému poskytoval službu lyžovania aj vo Francúzskej mulde. Pritom Francúzska mulda bola v ponuke odporcu 1/ uvádzaná ako lyžiarska zjazdová trať, nie ako voľný lyžiarsky terén. Nielen podľa označenej STN, ale aj podľa § 415 OZ a § 4 ods. 1 písm. h/ zákona č. 250/2007 Z.z. bolo potrebné túto nerovnosť viditeľne označiť a ohradiť, aby do nej žiaden z lyžiarov nemohol padnúť, pričom táto potreba (povinnosť) bola o to väčšia za poveternostných podmienok v deň úrazu. Výpovede svedkov predovšetkým ohľadom stôp po lyžiach, ako aj príčina smrti zistená pitvou, svedčia o smrti v dôsledku pádu do predmetnej terénnej nerovnosti.

Pokiaľ odporca 1/ poukazoval na § 135 O.s.p. v súvislosti so závermi trestného konania, okresný súd si nerobil názor na predbežnú otázku, ale skúmal občianskoprávnú zodpovednosť, o ktorej otázke zatiaľ iný orgán nerozhodoval. Nebolo povinnosťou okresného súdu sa ani vysporiadať s rozhodnutím vydaným v trestnom konaní, keďže toto sa neskončilo rozhodnutím súdu (rozsudkom), ale len uznesením OO PZ v Starom Smokovci o zastavení trestného stíhania z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nie je trestným činom, ktoré uznesenie však navrhovatelia nepovažujú za správne. Nebolo preukázané, že by O. A. neprispôbil rýchlosť a smer jazdy poveternostným pomerom. Pokiaľ by predmetná terénna nerovnosť bola označená, vyhol by sa jej, vzhľadom na svoje lyžiarske schopnosti. Tvrdenia, že šiel rovno dlhšiu vzdialenosť, sa u svedkov rôznia, keď uvedené tvrdili aj pracovníci odporcov a Horskej služby zodpovední za bezpečnosť na lyžiarskom svahu. Argumentácia, že samotná existencia terénnej nerovnosti na svahu nepredstavovala žiadne nebezpečenstvo odporuje logickému úsudku, nakoľko jama rozmerov, ako uviedli svedkovia, t.j. o dĺžke 5 metrov, šírke 3 metre a hĺbke od 1,3 m do 2,5 m je v lyžiarskom teréne na prvý pohľad nebezpečnou, navyše za situácie, ak nie je označená. Ďalšou dôležitou okolnosťou je, že z predmetnej jamy vyberal odporca 2/ sneh na úpravu zjazdovky, o čom svedčia svedkami popisované rovné steny jamy, ako aj viaceré svedecké výpovede, ako ich citoval okresný súd.

Priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je len čiastočným odškodnením zásahu do osobnostných práv navrhovateľov, ktorí v ranom veku prišli o jedného z rodičov, ktorý im bude chýbať celý život pre

pocit istoty, vzor a predpoklad zdravého rozvoja osobnosti; sú z nich polosiroty a je to vina odporcov. Odškodňovanie obetí násilných trestných činov nemá žiaden vzťah k ochrane osobnosti, keď ide o odškodnenie štátu (nie páchatel'a) za stratu, ktorú utrpela obeť trestného činu pre to, že štát, ktorý má monopol na násilie, ju neochránil pred trestným činom. Čo sa nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku týka, vzhľadom na rozsah odvolania (a polemiky v ňom obsiahnutej) odporcu 1/ - 25 strán, je zrejmé, že rozsudok je odôvodnený po všetkých stránkach dostatočne.

Z rovnakých dôvodov žiadali navrhovatelia potvrdiť napadnutý rozsudok v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu 2/. Dodali, že odporca 2/ síce prevádzkoval lyžiarsku trať Francúzska mulda, ktorá takto bola aj označená aj v propagačných materiáloch, avšak na druhej strane odporca 2/ tvrdí, že k nej nemal žiadne povinnosti. Odporca 2/ preukázateľne podnikal a dodnes podniká v uvedenej lokalite. Pokiaľ uvádzal, že z toho neprofitoval, uvedené je v rozpore so skutkovými zisteniami okresného súdu - s výpoveďami viacerých svedkov, že lyžiari traverzovali od sedačky z Lomnického sedla do Francúzskej muldy. Povinnosť označiť pre lyžiarov nepredvídateľné nebezpečné miesta vyplývala pre odporcov zo zákona č. 250/2007 Z.z. a z ust. OZ, keď im predali lístky na lyžovanie v danom teréne.

Odporcovia v písomnom vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľov k odvolaniu uviedli, že v celom rozsahu zotrvávajú na dôvodoch odvolania. Nemožno podľa nich prihliadať na tvrdenia navrhovateľov, že okresný súd stanovil zodpovednosť odporcov na základe porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti podľa § 415 OZ. zák., keď v nasledujúcej vete navrhovatelia poukazujú na spotrebiteľský vzťah medzi odporcami a zosnulým otcom navrhovateľov. Zároveň nemôže obstať extenzívny výklad okresného súdu, že odporcovia ako prevádzkovatelia lyžiarskych tratí v lyžiarskom stredisku Tatranská Lomnica mali zabezpečovať bezpečnosť lyžiarov pohybujúcich sa vo voľnom lyžiarskom teréne Francúzska mulda. Taký výklad nemôže v právnom štáte obstať, keďže každý prevádzkovateľ lyžiarskej trate kdekoľvek na Slovensku by musel zabezpečiť bezpečnosť všetkých osôb, ktoré sa nachádzajú v lokalite nešpecifikovanej rozlohy, proti všetkým možným rizikám a nástrahám, ktoré by sa eventuálne mohli v tomto mieste nachádzať (hoci prírodného charakteru), čím by v konečnom dôsledku bola akákoľvek zodpovednosť daná vždy prevádzkovateľovi lyžiarskej trate (bez ohľadu na to, či sa osoba nachádza na lyžiarskej trati alebo nie). Nie je pravdou, že odporcovia vykonávali alebo vykonávajú podnikateľskú činnosť vo Francúzskej mulde, ktorá vždy bola a je voľným lyžiarskym terénom, kam zosnulý otec navrhovateľov vstúpil s plným vedomím, z vlastného rozhodnutia, uvedomujúc si možnosť nepriaznivých poveternostných podmienok, na vlastné nebezpečenstvo, pričom bol povinný dbať na svoju bezpečnosť. Nie je súčasne možné viniť odporcov z akéhosi „profitovania“ z využívania voľných lyžiarskych terénov osobami, ktoré na priblíženie k nim využijú lanovú dráhu vtedy prevádzkovanú odporcom 2/, aktuálne odporcom 1/; šlo by o nepripustné rozširovanie zodpovednosti prevádzkovateľov lyžiarskych tratí alebo lanových dráh.

Hoci (aj) technická norma nemá všeobecne záväzný charakter, je nevyhnutné, aby súd pri posudzovaní definícií vzal jej existenciu do úvahy, a nie aby zakladal existenciu povinností, postavenia prevádzkovateľov lyžiarskych tratí nanovo, extenzívne a odchylné, než to vyplýva hoci len z odporúčanej, ale jedinej normy. Nebolo nutné a ani možné úplne zamedzovať prístup verejnosti do terénov mimo lyžiarskej trate, keď lyžiari boli informovaní priamo hranicami v teréne, kedy sa nachádzajú na lyžiarskej trati a kedy vo voľnom lyžiarskom teréne; navyše na to nie sú odporcovia ani oprávnení vzhľadom k tomu, že ide o lokalitu nachádzajúcu sa vo vysokohorskom teréne Tatranského národného parku.

Záverom odporcovia citovali uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 1506/2004 zo dňa 23.2.2005 v zmysle ktorého aj keď pravidlá správania sa pre lyžiarov vydané FIS nie sú všeobecne záväzným právnym predpisom, sú pre lyžiarov záväzná a ich porušenie predstavuje porušenie právnej povinnosti predchádzať vzniku škôd (§ 415 OZ)... lyžiar musí prispôbiť rýchlosť a spôsobom jazdy svojím schopnostiam a skúsenostiam, terénym, snehovým a klimatickým podmienkam, výhľadovým pomerom, hustote lyžiarov, teda celkovej situácii, aby mal možnosť včas a v dostatočnej vzdialenosti reagovať prípadne aj na nepredvídanú prekážku, čo súčasne znamená, že nesmie jazdiť do miest, kam nevidí (rozsudok NS ČR sp.zn. 25Cdo/1668/2014 zo dňa 1.4.2015).

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal k tomu oprávnený účastník konania (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v § 212 ods. 1 O.s.p. (z toho titulu nedotknutým zostal rozsudok okresného súdu v odvolaní nenašadenom výroku o zamietnutí návrhu v zostávajúcej časti) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. za použitia § 156 ods. 3 O.s.p.) rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

Nemožno sa stotožniť s odvolacou námietkou, že sa okresný súd nevysporiadal s argumentáciou predloženou odporcami na pojednávaní dňa 18.9.2014. Jednalo sa v podstate o zhrnutie dôvodov (predovšetkým nedostatok pasívnej vecnej legitímácie odporcu 1/, nakoľko nie je prevádzkovateľom lyžiarskej trate, a odporcu 2/, keďže k úrazu otca navrhovateľov došlo vo voľnom lyžiarskom teréne Francúzska mulda, ku ktorému nemal nijaký užívaci vzťah, ďalej, že odporcovia neporušili žiadnu povinnosť, aj s prihliadnutím na závery orgánov činných v trestnom konaní atď.), ktorými odporcovia argumentovali v priebehu prvostupňového konania (a zopakovali ich aj v odvolacom konaní), s ktorými dôvodmi (každým z nich) sa prvostupňový súd v napadnutom rozsudku náležite a vecne vysporiadal.

Pokiaľ ide o meritórne posúdenie veci, zmyslu a účelu aplikovanej normy - § 415 OZ - v plnej miere zodpovedá zásadná právna úvaha súdu I. stupňa o zodpovednosti oboch odporcov (z hľadiska vzťahu k poskytovaniu služieb lyžovania, pri ktorom lyžovaní otec navrhovateľov O. A. utrpel smrteľný úraz) v zmysle občianskoprávnej zodpovednosti za porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti s poukazom na ich „blízky podnikateľský vzťah“ na zmluvnom základe - kde odporca 2/ prevádzkoval lyžiarsky vlek, sedačkovú lanovku zo Skalnatého plesa do Lomnického sedla, a odporca 1/ poskytoval lyžiarske služby a zabezpečoval predaj lyžiarskych lístkov (čo nijako nespochybnil) a v súvislosti s tým propagáciu lyžovania. V jednotlivostiach preto krajský súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu (str. 3, 4 a ďalej str. 21, 22 a ďalej str. 28 rozsudku ohľadom vzťahov medzi odporcami, ev. ich právnymi predchodcami).

Bezpredmetnou je z tohto pohľadu odvolateľmi zdôrazňovaná nevyhnutnosť rešpektovania záverov vyšetrovania, resp. trestného konania vedeného v danej veci (§ 135 O.s.p.), nakoľko súd je v občianskoprávnom konaní viazaný len rozhodnutím „trestného“ súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, pričom v danej veci bolo trestné konanie zastavené. Zároveň aj eventuálna neexistencia trestnoprávnej zodpovednosti nezabavuje dotknutú osobu iných druhov zodpovednosti, predovšetkým občianskoprávnej. Je nevyhnutné si uvedomiť, že v trestnom konaní sa rieši, či bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, ktorá otázka však nemusí byť vôbec relevantná v občianskoprávnom konaní, osobitne, pokiaľ trestnoprávna zodpovednosť určitého subjektu nebola preukázaná.

Pokiaľ odvolatelia namietajú, že im nie je zrejmé, na základe akých skutočností a dôkazov okresný súd dospel k záveru o ich zodpovednosti, odvolací súd upriamuje ich pozornosť na skutočnosť, že v konaní bolo nepochybne preukázané ponúkanie lyžovania vo Francúzskej mulde na propagačných materiáloch odporcu 1/ v súvislosti s využívaním služieb lyžiarskeho vleku a lanovky odporcu 2/, pričom otec navrhovateľov bol zakúpením lyžiarskeho lístka v spotrebiteľskom zmluvnom vzťahu s odporcom 1/. Z uvedeného je celkom evidentný finančný vzťah odporcov k predmetnej lokalite. V prípade otca navrhovateľov je bezpredmetná argumentácia odporcov, že lyžovanie vo Francúzskej mulde často využívajú skialpinisti, ktorí nevyužívajú lanové dráhy. Mnohí lyžiari lyžujúci vo Francúzskej mulde, a čo je podstatné v prejedávanej veci - určite otec navrhovateľov, využívali za odplatu služby odporcov (lanovka, lyžiarsky vlek). Keď však v odporcami propagovanom lyžiarskom teréne došlo k smrteľnému úrazu otca navrhovateľov, ktorý aj v osudný deň vyššie uvedené služby odporcov využíval, odporcovia sa úplne dištancovali od akéhokoľvek právneho vzťahu k tomuto lyžiarskeho terénu s poukazom na technickú normu. Uvedený postoj odporcov je neakceptovateľný, účelový, v snahe vyhnúť sa akejkolvek zodpovednosti za smrť otca navrhovateľov, a je v príkrom rozpore so žiaducou etikou podnikania. Zjednodušene povedané, predstava odporcov o „podnikateľskom projekte/zámere“ v danej lokalite spočíva v zabezpečení zisku za predaj lístkov za lyžovanie vo Francúzskej mulde a to bez akejkolvek zodpovednosti za túto činnosť. Úvahy predostreté okresným súdom v tomto smere sú správne, nemožno totiž na jednej strane špekulatívne (označením územia, ktoré podľa vlastného vyjadrenia nemá ani v nájme za lyžiarsku trať v oficiálnych reklamných prospektoch) profitovať z podnikateľskej činnosti, na strane druhej nechcieť niesť v súvislosti s jej výkonom akúkoľvek zodpovednosť. V danej súvislosti neobstojí námietka odvolateľov, že každý prevádzkovateľ lyžiarskej trate kdekoľvek na Slovensku by musel zabezpečiť bezpečnosť všetkých osôb, ktoré sa nachádzajú v lokalite nešpecifikovanej rozlohy, proti všetkým možným rizikám a nástrahám, ktoré by sa eventuálne mohli v tomto mieste nachádzať (hoci prírodného charakteru), čím by v konečnom dôsledku bola akákoľvek zodpovednosť daná vždy prevádzkovateľovi lyžiarskej trate (bez ohľadu na to, či sa osoba nachádza na lyžiarskej trati alebo nie). Otec navrhovateľov sa totiž nepohyboval v nejakom voľnom teréne absolútne mimo záberu podnikateľskej činnosti odporcov, ale práve v lyžiarskom teréne odporcami na výkon ich podnikateľskej činnosti propagovanom a aj reálne využívanom. K úrazu teda nedošlo na „turistickom výlete“, na ktorého východzí bod by sa dopravil lanovkou prevádzkovanou odporcami, ale pri lyžovačke

ponúkanej odporcami na ich propagačných materiáloch, na ktorú sa dopravil pomocou zariadení prevádzkovaných odporcami v súvislosti s poskytovaním služieb tejto lyžovačky. V prípade profitovania z využívania lyžiarskeho terénu Francúzska mulda teda nešlo o „akési profitovanie“, o nejaké ničím nepodložené úvahy a domnienky o profitovaní odporcov z využívania terénu Francúzska mulda, ako to títo prezentovali vo svojich odvolaniach, ale o jednoznačný súvis medzi využívaním služieb lyžovania nimi poskytovaných (lyžiarsky vleč, lanovka) a lyžovaním vo Francúzskej mulde.

Okolnosť, že by odporca 2/ (ako sám tvrdí) ani nemal nehnuteľnosti, na ktorých sa dotknutá lyžiarska nachádzala, zahrnuté v nájomnom vzťahu (t.j. nebol oprávnený na nich vykonávať podnikateľskú činnosť, napriek tomu ju však vykonával), je z hľadiska konštrukcie daného zodpovednostného vzťahu absolútne irelevantné (nevylučuje takúto zodpovednosť), svedčať môžu (práve) len o ďalších závadách v (riadnom) spôsobe výkonu podnikateľskej činnosti odporcov.

Nadväzne, pri ustálení záveru o kvalifikovanom vzťahu odporcov k lokalite Francúzska mulda je opodstatnenou požiadavka na vykonanie opatrení, ktoré vyplývajú z všeobecnej preventívnej povinnosti (pri absencii osobitnej úpravy) na predchádzanie vzniku škôd.

V uvedenej spojitosti bolo výpoveďami viacerých svedkov (správne) ustálené, že miesto, kde došlo k smrteľnému úrazu otca navrhovateľov, bolo miestom, odkiaľ sa bežne odoberal sneh za účelom jeho presunutia/doplnenia na lyžiarsku zjazdovú trať. O pravdivosti tohto záveru nebol dôvod pochybovať ani kvôli blízkej vzdialenosti dotknutého miesta od lyžiarskej zjazdovej trate. Svedok W. uviedol, že v predmetnú zimu nebol z miesta odoberaný sneh, kým svedok M. sa vyjadril, že nebolo potrebné vyberať sneh z terénnej nerovnosti v ten deň. U oboch svedkov sa pritom jedná o zamestnancov aktuálne odporcu 1, v čase nehody zamestnancov odporcu 2/, resp. jeho právneho predchodcu (svedok W. v rozhodný deň pracoval ako strojník na lanovke do Lomnického sedla, svedok M. ako vedúci - náčelník lanovej dráhy). Uvedený rozpor vo vymedzení obdobia, v ktorom nebol/nemal byť odoberaný sneh z predmetného miesta - v spojení s hodnotením výpovede svedka O., ktorý opísal jamu, do ktorej otec navrhovateľov spadol, že bola veľmi pravidelná, mala tvar obdĺžnika, od ratraku alebo iného stroja, mala kolmé tvrdé steny, nejednalo sa o prírodnú nerovnosť - kvalifikovane spochybňuje/vyvracia hodnovernosť (ako ustálil súd I. stupňa) obrany odporcov, spočívajúcej v tvrdení, že v danom roku (období, lyžiarskej sezóne) nebol z predmetného miesta odoberaný sneh. Navyše, podľa svedka W. sa v týchto miestach bežne otáčal ratrak, zásahy teda nespočítali len vo „vyberaní snehu“. Bezpredmetné z toho aspektu následne je, že ide pôvodne o prírodnú nerovnosť, ak jej charakter je následne menený zásahmi ľudskej činnosti (odoberaním snehu, otáčaním, príp. parkovaním ratrakov) odporcov, resp. ich pracovníkov. Pokiaľ odvolatelia v spojitosti s opísaným záverom namietajú nedostatočne vykonané dokazovanie, absentuje z ich strany príslušný dôkazný návrh. Vzhľadom na osobitosti daného prípadu - nezvratná zmena určujúcich prírodných podmienok na mieste samom v dôsledku plynutia času - nie je zrejmé akú povahu by ďalšie dokazovanie malo mať.

Bez ohľadu na uvedené však nemožno podľa názoru krajského súdu opomenúť skutočnosť, že zistené rozmery predmetnej prekážky dávajú legitímáciu požiadavke nevyhnutosti jej náležitého označenia pre zaistenie bezpečnosti lyžiarov aj v prípade, ak by (len v teoretickej rovine) nebola v dotknutom roku/sezóne, spôsobená činnosťou odporcov, resp. ich pracovníkov, ale mala charakter prírodnej prekážky. Jednalo sa totiž výškovo o výraznú nerovnosť v danom teréne, podľa výpovedí jednotlivých svedkov dosahovala od 1,3 - 1,5 m (svedok Mrava) až do 2,5 - 3 m (svedok Jankura), pričom miesto bolo prístupné aj lyžiariom lyžujúcim po lyžiarskej zjazdovej trati, resp. títo lyžiari sa mohli dostať z upravovanej lyžiarskej zjazdovej trate do voľného lyžiarskeho terénu v časti, kde sa predmetná terénna nerovnosť nachádzala (svedok T. v rámci výpovede v trestnom konaní ČVS:ORP-644/VY-PP-2009). To znamená, že ohrozovala nielen pre lyžiarov lyžujúcich od počiatku vo voľnom lyžiarskom teréne Francúzskej muldy, ale aj pre lyžiarov z upravovanej lyžiarskej zjazdovej trate. V neposlednom rade, v tej časti Francúzskej muldy, kde sa predmetná terénna nerovnosť nachádzala, bolo obvyklé meniť spôsob jazdy na tzv. šusom a s tým súvisiacu aj rýchlosť jazdy, a to z dôvodu, že bolo potrebné sa rozbehnúť kvôli prekonaniu náprotivného svahu (svedkovia W., A. st., A.). Teda na štýle jazdy otca navrhovateľov, ktorý z tzv. oblúčkov prešiel pár desiatok metrov pred pádom do tzv. šusu nebolo v danom mieste nič neobvyklé. O to nástojčivejšie vyvstávala potreba eliminovať nebezpečenstvo hroziace lyžiariom z existencie predmetnej terénnej nerovnosti, vedomosť o ktorej každoročnom výskyte (a rôznom rozsahu podľa toho „koľko snehu nafúka“) odporcovia ani nepopierali a bezdôvodne prehliadali/ignorovali potencionálne nebezpečenstvo daného miesta a to až do momentu, kým skutočne došlo k (očakávaným) tragickým dôsledkom. Pokiaľ ide o spôsoby, ktorými bolo možné to realizovať, sú zrejme už z laického pohľadu - do úvahy prichádzalo predovšetkým dorovnanie predmetnej nerovnosti aspoň do približnej úrovne okolitého terénu zasypaním snehom (k čomu zrejme aj došlo po nehode, ako to vyplýva z výpovede svedkyne

A.) alebo jej označenie zo strán, z ktorých do nej hrozil pád lyžiara, vhodným spôsobom, tak, ako pri iných prekážkach. Neobstojí tvrdenie odporcov, že neboli oprávnení tak robiť, s poukazom na to, že šlo o lokalitu vo vysokohorskom teréne Tatranského národného parku, keďže na tom istom mieste sa obvykle pohybovali/otáčali ich ratraky, prípadne z neho bol odoberaný sneh.

Zanedbanie uvedenej prevenčnej povinnosti zo strany odporcov v spojení s poveternostnými podmienkami (napriek ktorým odporca 2 prevádzku lyžiarskeho vleku neprerušil), ktoré v čase nehody otca navrhovateľov dňa 16.2.2009 v dotknutej časti Francúzskej muldy vládli (difúzne svetlo), viedlo až k fatálnym dôsledkom pre otca navrhovateľov. Z tohto dôvodu je odvolávanie sa odporcov na opatrnosť lyžiarov náležité len vo všeobecnosti, v konkrétnych okolnostiach súdnej veci je, z opísaných dôvodov, bez právneho opodstatnenia. Možno sa preto stotožniť s vyjadrením navrhovateľov k odvolaniam odporcov, že otec navrhovateľov nezomrel v dôsledku lyžiarskej chyby, ale v dôsledku neviditeľnej jamy v lyžiarskom teréne.

Odvolacie úvahy odporcov o nepreukázaní toho, že otec navrhovateľov utrpel úraz práve v predmetnej terénnej nerovnosti, sú len účelovými a špekulatívnymi. Podľa pitevného nálezu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa 27.2.2009 bezprostrednou príčinou smrti bol šok po úraze a krvácaní pri zlomenine prvého rebra vľavo s následným roztrhnutím ľavej podklúčikovej žily s masívnym zakrvácaním do pohrudnicových dutín a šlo o násilnú smrť. Z výpovedí svedkov, ktorí sa ocitli na mieste, kde sa nachádzalo telo otca navrhovateľov bezprostredne po nehode (svedkovia O., N., A., T.) možno bez významnejších pochybností dospieť k záveru, že postihnutý zomrel na vyššie uvedené zranenia, ktoré utrpel po páde do terénnej nerovnosti, keď stopy jeho lyží smerovali odhora priamo do predmetnej terénnej nerovnosti a končili sa na jej z hľadiska smerovania svahu hornom okraji, pričom postihnutý bol nájdený v nej, na jej náprotivnom okraji. Odporcom nič nebránilo, resp. bolo ich povinnosťou, pokiaľ mali pochybnosť o mechanizme nehody, aby navrhli vykonať za účelom ozrejmenia tejto otázky ďalšie dokazovanie, k čomu však z ich strany nedošlo.

Pokiaľ sa jedná o náhradu nemajetkovej ujmy, jej výšku, ako už vyššie krajský súd uviedol, k úmrtiu otca navrhovateľov nedošlo porušením jeho povinností lyžiara (viď časť odôvodnenia tohto rozhodnutia o obvyklom spôsobe jazdy lyžiarov v inkriminovanom úseku). Preto nemožno uvažovať o jeho výlučnom zavinení smrteľnej nehody, ale ani o čiastočnom (spoluzavinenie). Neobstojí teda argumentácia odvolateľov o neprimeranosti výšky okresným súdom navrhovateľom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na (spolu)zavinenie poškodeného. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by okresný súd pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal na majetkovú situáciu či už navrhovateľov alebo odporcov, preto táto námietka odvolateľov je bezpredmetná.

Odškodňovanie osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z., resp. výška takého odškodnenia, nemá nijakú súvislosť s prejednanou vecou. Podľa označeného predpisu sa odškodňujú osoby poškodené úmyselnými násilnými trestnými činmi preukázanými z hľadiska trestnoprávneho relevantným spôsobom. Limitácia výšky celkovej sumy predmetného odškodnenia (50-násobok minimálnej mzdy) je daná tým, že poškodených jednak odškodňuje štát, navyše tak činí až v prípade, že nebola ujma na zdraví poškodenému plne uhradená inak.

Pokiaľ ide o namietané porovnanie výšky priznaných náhrad nemajetkovej ujmy (okresným súdom) v iných prípadoch, išlo („len“) o opodstatnené vymedzenie určitých východísk pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy, bez popretia skutočností, že každý prípad je individuálny. Nadväzne však okresný súd na str. 39 napadnutého rozsudku predložil úvahu o primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prejednáwanej veci. Zároveň okolnostiam prípadu plne zodpovedá úvaha prvostupňového súdu o nevhodnosti sekundárnej „viktimizácie“ maloletých detí výsluchom o dopade úmrtia ich otca na ich osobnostnú sféru. Napadnutý rozsudok preto nemožno považovať za nepreskúmateľný alebo arbitrárny.

Okrem toho (bližšie pozri napr. nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015) z okolností, že zákon nestanovuje rámcové čiastky pre odškodňovanie nemajetkovej ujmy, je potrebné vyvodiť požiadavku určitej kazuistiky, t.j. porovnania so skutkovo obdobnými vecami tak, aby nedochádzalo k náhodilému priznávaniu čiastok nemajetkovej ujmy.

Možno preto v súhrne uzavrieť, že prvostupňovým súdom stanovené sumy nemajetkovej ujmy nevybočujú ani v individuálnych rozmeroch posudzovanej veci z medzí všeobecne zdieľanej predstavy o spravodlivosti. Okrem zásadného/určujúceho hľadiska (pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy) a to, že posudzovaným zásahom do osobnostných práv navrhovateľov došlo k nenávratnému popretíhaniu tak významných citových väzieb (maloletého dieťaťa k rodičovi), ktoré v podstate nemožno vyjadriť v peniazoch (kompenzovať do istej miery je možné emocionálne útrapy, nie stratu blízkej osoby),

okolnostiam veci (a výške priznanej ujmy) zodpovedá (ako správne vyvodzoval prvostupňový súd) i neakceptovateľný prístup odporcov sledujúci len vlastný profit popierajúc/neuznávajúc akúkoľvek zodpovednosť za svoju činnosť, ktorý (postup) v konečnom dôsledku viedol ku neblahým (v najvyššej miere) konzekvenciám.

Na základe konštatovaného odvolací súd pristúpil k potvrdeniu rozsudku v napadnutej časti. Okresný súd, ktorý si rozhodnutie o trovách konania vyhradil na čas po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, rozhodne aj o trovách aktuálneho odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.